

.. เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ..

จาก **อดีต** ... สู่ **ปัจจุบัน**

ทันตแพทย์หญิงปิยะดา ประเสริฐสม

ความเป็นมา ...

กระบวนการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีการพัฒนาเพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพดี ซึ่งการทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน จะต้องเน้นการพัฒนาทักษะด้านสุขภาพแก่เด็ก

การพัฒนาแกนนำนักเรียน ให้มีทักษะในการรวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมเพื่อการส่งเสริม/แก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการฝึกทักษะด้านการคิดและทักษะด้านสุขภาพแก่เด็ก

ความเป็นมา ...

จากโครงการต่างๆที่สำนักทันตสาธารณสุข ได้มีการดำเนินการ
ภายใต้หลักการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และ ปี 2548 ภายใต้โครงการเด็กไทยทำได้
พบว่า มี โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงสามารถดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ช่องปากได้อย่างเข้มแข็งกว่า **300 โรงเรียน ใน 50 จังหวัด**

บุคลากรสาธารณสุข ครู และนักเรียน ในจังหวัดเหล่านี้ สามารถสร้างทีม
และร่วมกันทำงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนดีเด่น สู่ เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี

1. การแปรงฟัน
หลังอาหารกลางวันในโรงเรียน
ด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์

2. ปี 2548 โครงการเด็กไทยทำได้
มุ่งพัฒนาสุขภาพ 3 ประเด็น ได้แก่
อาหารสะอาดปลอดภัย สุขอนำใช้
และ**เด็กไทยฟันดี**

3. ปี 2550 พัฒนาเป็น " **โรงเรียนต้นแบบด้านทันตสุขภาพ** "
เน้นพัฒนา 3 ด้านคือ การแปรงฟัน การจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอน

4. เริ่มให้โรงเรียนต้นแบบ
ด้านทันตสุขภาพ จับคู่เพื่อช่วยเหลือกัน
เกิดเป็น " **คู่มือโรงเรียนส่งเสริมทันตสุขภาพ** "

5. ปี 2552 พัฒนาเป็น " **เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี** "

วัตถุประสงค์ ...

1.

เพื่อขยายผล ให้เกิดแนวทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียนอื่นๆ ให้สามารถเกิดการพัฒนาได้อย่างกว้างขวาง จึงมีแนวคิดให้มีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายโรงเรียน โดย **เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระบบพี่เลี้ยง**ในการทำงาน

2.

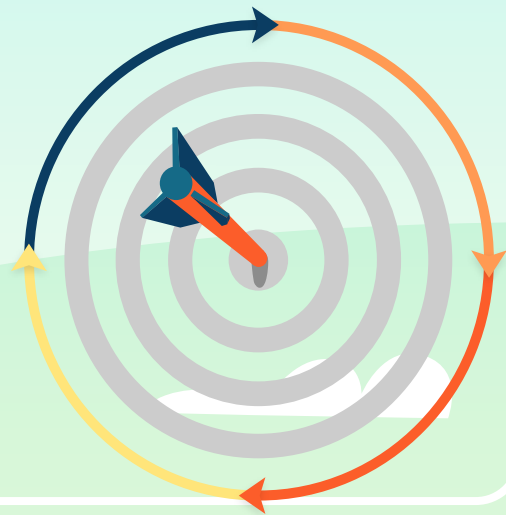
เพื่อพัฒนา แนวทางการสร้างเครือข่ายเด็กไทยพัฒนา ขยายผลสู่ การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย ...

📍 ขยายกิจกรรมการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในโรงเรียน ให้ครอบคลุมมากขึ้นด้วยการทำงานเป็นเครือข่าย ซึ่งโรงเรียนแบ่งปันและช่วยเหลือกันเอง

📍 เกิดเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีอย่างน้อย
จังหวัดละ 1 เครือข่าย (8-10 โรงเรียน/เครือข่าย)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ศูนย์อนามัย ร่วมกับ จังหวัด
สร้างเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยพัฒนา

01.

02.

โรงเรียนแกนนำดำเนินการพัฒนาแนวทาง
และช่องทางการสื่อสาร ระหว่างโรงเรียน
ในเครือข่าย

เครือข่ายโรงเรียน สรุปการพัฒนา
และนวัตกรรมการพัฒนาศึกษาเรียนรู้

03.

04.

เครือข่ายโรงเรียนประเมินตนเอง
ตามเกณฑ์

ศูนย์อนามัยร่วมกับจังหวัด
ประเมินเพื่อการรับรอง

05.

06.

สรุปการเรียนรู้และแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ระหว่างเครือข่าย

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี

โรงเรียนดีเด่น

คู่เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี

การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของเด็กประถมศึกษาในโรงเรียน ได้รับการดำเนินการทั่วประเทศมานานกว่า 40 ปี สำนักทันตสาธารณสุข ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนและเชื่อมโยงการทำงานระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยมีกิจกรรมสำคัญ 3 เรื่องหลัก

กิจกรรมแปรงฟัน
หลังอาหารกลางวัน
ด้วยยาสีฟัน
ผสมฟลูออไรด์

การจัดการสิ่งแวดล้อม
ด้านอาหารว่าง
และเครื่องดื่ม
ในโรงเรียน

การจัดหลักสูตร
การเรียนรู้อัน
ดีด้านสุขภาพ
ช่องปาก

จุดเริ่มต้นเครือข่าย
โรงเรียนเด็กไทยฟันดี

ทีมพี่เลี้ยงสนับสนุนวิชาการ

เครือข่ายสถานบริการ
สาธารณสุขระดับอำเภอ

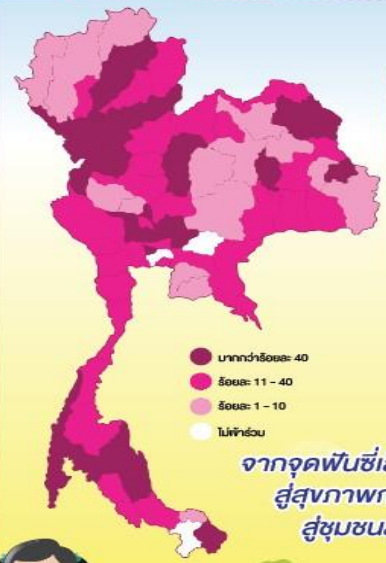
ผอ. . กงอนาภิ สุยกิตติกอง

"The Most Concept"

เป็นแนวคิดที่จะขับเคลื่อนแบบ "พหุวัฒนธรรม" โดยยกระดับให้โรงเรียนได้พัฒนาด้วยกระบวนการช่วยเหลือกันเองด้วยระบบของเครือข่าย ซึ่งมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเสริมแรงกัน เพื่อให้มีการขับเคลื่อนยกระดับทั้งขบวนการของโรงเรียน ให้มีศักยภาพในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กได้ในระดับที่สามารถควบคุมและป้องกันปัญหาโรคในช่องปากได้ โดยทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักทันตสาธารณสุข ศูนย์อนามัย ผู้แทนเขตพื้นที่การศึกษา สพฐ. เครือข่ายผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของโรงเรียน
ที่เข้าร่วมเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี
ใน 77 จังหวัดทั่วประเทศ

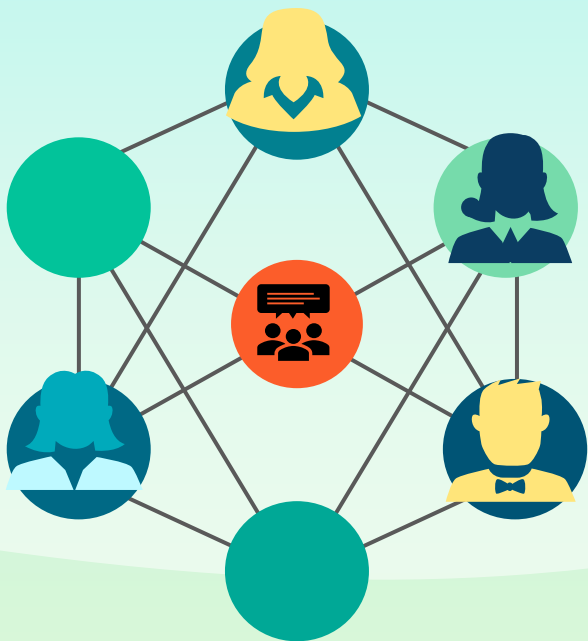
ปัจจุบันโรงเรียน
เข้าร่วมเครือข่าย
โรงเรียนเด็กไทยฟันดี
961
เครือข่าย
7,926
โรงเรียน
ใน 74 จังหวัด
ทั่วประเทศ

- มากกว่าร้อยละ 40
- ร้อยละ 11 - 40
- ร้อยละ 1 - 10
- ไม่เข้าร่วม

จากจุดฟันซี่เล็กๆในปากเด็ก
สู่สุขภาพกายโดยรวม
สู่ชุมชนสุขภาพดี

การจัดกลุ่มเครือข่าย

★ ตามความชอบ และสมัครใจ
ในการแลกเปลี่ยน

★ ตามเขตพื้นที่การศึกษา

ส่วนใหญ่โรงเรียนในเครือข่ายจะเป็น
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับทอง)

ปัจจัยความสำเร็จ . .

01

แผนงานชัดเจน /
พัฒนาระบบการประสานงานเครือข่าย

02

จัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างเครือข่าย /
จัดกิจกรรมประชาคม/กำหนดนโยบายสาธารณะ

03

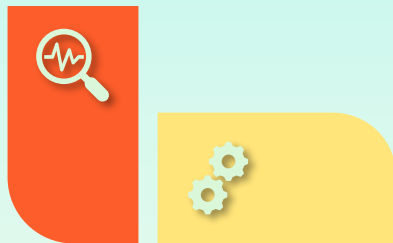
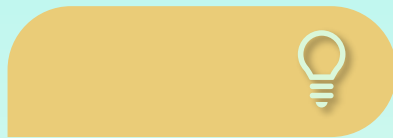
ให้ความรู้แก่ครอบครัว/ชุมชน/ร้านค้า

04

ระดมงบประมาณจากท้องถิ่น

แนวทางการขยายผล ...

เครือข่ายขยายผล
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง

กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม
ให้เครือข่ายการเรียนรู้
ในประเด็นสุขภาพเป็นองค์กรรวม

แสวงหาความร่วมมือกับ
องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น/ชุมชน/ผู้ประกอบการ

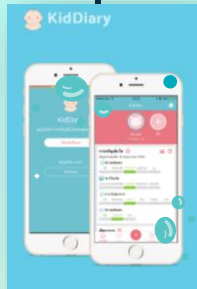

กรมอนามัยสนับสนุนด้าน
วิชาการ และนิเทศติดตาม
ตามเครือข่าย

กรมอนามัย จัดให้มีเวทีวิชาการ
ระดับประเทศเพื่อนำเสนอผลและ
เผยแพร่กระบวนการทำงานของ
เครือข่าย

ผู้ปกครอง

พัฒนาระบบอนามัยโรงเรียน
เพื่อระวังสุขภาพช่องปาก จัดสิ่งแวดล้อม
สร้าง self-care

Platform เครื่องข่ายโรงเรียน

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Active learning)
- แนวทางการเฝ้าระวังสุขภาพช่องปาก
- ข้อมูลโรงเรียนเครือข่าย

Outcome

- ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ (caries free)
- ร้อยละเด็กวัยเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่พึงประสงค์

หน่วยบริการ

ผ่านโครงสร้าง
กระทรวงสาธารณสุข
เขคบริการสุขภาพ
สสจ. CUP

1. สร้างการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการได้รับบริการสุขภาพแก่ผู้ปกครอง/ครู และนักเรียน
2. กำกับติดตามการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับ
3. พื้นที่ประเมินผลการให้บริการตามบริการภายใต้ชุดสิทธิประโยชน์

ระบบกำกับติดตามหน่วยงาน สร.+ ศร.

จากจุดฟันซี่เล็กๆ ในปากเด็ก ..

สู่สุขภาพกายโดยรวม.. สู่ชุมชนสุขภาพ

